

Teresa Moure

(Monforte, 1969) és Doctora en Lingüística General i exerceix la docència a la Universitat de Santiago de Compostel·la. Ha publicat nombrosos treballs sobre la seva especialitat. Ha guanyat el premi Lueiro Rey 2004 de novel·la curta per *A xeira das árbores*, el premi Ramón Piñeiro d'assaig 2004 amb *Outro idioma é posible* i el premi Xerais 2005, un dels més importants de les lletres gallegues, amb *Herba d'enamorar*; títol pel qual també va rebre el premi de la Crítica 2006, entre altres premis. Ella mateixa s'ha encarregat de la versió castellana, *Hierba mora* (Lumen, 2006).

Títol original_ Herba Moura

Autora_ Teresa Moure

Traducció_ Pere Comellas

Editorial_ La Campana

Pàgines_ 406

‘Patchwork’ violeta

Quim Pérez

A la contracoberta d'aquesta novel·la se la compara amb un *patchwork* i la vinculació és oportuna i exacta. De fet, la portada de l'edició original en galleg duu estampat un *patchwork*. “El *patchwork* és una labor d'agulla, feta de la unió de fragments de teles diferents que es disposen per compondre una sola peça”, escriu Moure. Com el *patchwork* aquesta novel·la està feta amb molts retalls i fragments. D'entrada no tenim una única protagonista sinó tres: la reina Cristina de Suècia, la seva amant Hélène Jans, bruixa d'Amsterdam, i Einés Andrade, una universitària que vol fer una tesi doctoral sobre Descartes. El filòsof francès exerceix aquí més aviat d'excusa o de fil que uneix les diferents peces. Moure ha declarat que la seva novel·la té vocació de ser ficció i de jugar amb personatges històrics però respectant la veritat històrica. La novel·la està formada per quatre parts. A la primera assistim a la voluntat de la reina Cristina de fer una vida pròpia allunyada d'aquella que tant el seu gènere com la seva sang reial li tenien destinada. Cristina de Suècia prefereix la vida d'estudi a regnar i porta aquesta decisió fins a l'extrem d'abdicar. A la segona, Hélène, l'amant de Descartes, i mare d'una filla no reconeguda pel filòsof, es converteix en bruixa, en el sentit digne del terme, amb els seus coneixements de botànica aplicats a guarir malalties pròpiament femenines. Si la primera part és una reivindicació de l'intel·lecte i la segona del cos, la tercera és un diàleg entre tots dos personatges i totes dues visions. La quarta part recorda molt *El codi Da Vinci* en el sentit que si Dan Brown es dedica a muntar i desmuntar una conxorxa històrica que ha permès que la religió cristiana hagi estat usurpada per un corrent bastard, Moure planteja una cosa molt semblant amb un forat a la filosofia de Descartes que ha permès que la dona sigui menystinguda i marginada de l'estudi per restar reclosa en l'àmbit domèstic.

Moure fa servir l'esquema del *patchwork*, d'aprofitar els retalls d'altres peces per confeccionar-ne una de nova, també en l'estructura i amb el seu material narratiu; ja que el text és un recull molt variat de cartes, diaris personals, documents històrics, poemes, apunts de classe, etc. També ho fa amb els diversos temes que toca: la creació d'una *lingua universalis* artificial; l'apropiació alliberadora per part de les dones de la seva pròpia vida; la reivindicació dels sabers casolans, tradicionalment posseïts per les dones; o la confrontació entre l'home i la dona, el primer com a dominador de la natura, la raó i les idees i la segona com a representant de la comprensió envers la natura, dels sentits i de les emocions.

Moure escriu amb un estil molt a cau d'orella i curull d'expressions antigues. La seva prosa és molt melódica i oral, fins i tot podem considerar-la positivament dolça. La seva manera d'acoblir totes les peces és tan ambiciosa com brillant i només pot despertar admiració. Tampoc la celebració de la feminitat que proposa *Herba d'enamorar* ha d'aixecar cap objecció. Costa més acceptar *Herba d'enamorar* com un discurs feminista actual i potent ja que els temes abordats no estan al centre del debat feminista actual. Malgrat això, els punts que aborda Moure sí que, malauradament, es mantenen vigents a societats més rurals i menys desenvolupades.

Potser Moure pot ser titllada d'una mica conformista en la seva visió d'una història alternativa de les dones al llarg dels darrers segles. D'inventar-se “...un món endreçadet, pulcre i bonic, i no pas un caos...”. Haver-se posat uns quants pals a les rodes i haver aprofundit en la part caòtica, contradictòria i menys complaent d'aquesta història de les dones li hauria donat un plus de contundència discursiva de què està mancada. Tot i això, ens trobem amb una novel·la molt digna a la recerca d'un públic ampli i que està elaborada amb un gran virtuosisme artesà.